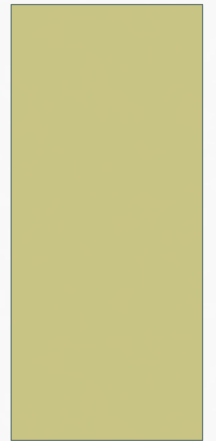

TEMA 21. ELS EFECTES DEL PROCÉS

Dret Processal III
Raquel Borges Blázquez

CONTINGUT

- I. La cosa jutjada
- II. Judici de revisió
- III. Recurs d'anul·lació
- IV. Les costes

LA COSA JUTJADA

➤ Efectes del procés →

- Cosa jutjada.
- Efectes econòmics: costes processals.

➤ La cosa jutjada és el **valor que l'ordenament jurídic atorga al resultat de l'activitat jurisdiccional**, i converteix en **irrevocable** la resolució de l'òrgan jurisdiccional.

➤ Dos tipus

- Cosa jutjada formal o fermesa.
- Cosa jutjada material.

COSA JUTJADA FORMAL

Regulació → art. 245.3 LOPJ; 141.V LECrim

Cosa jutjada formal = fermesa

- **Fermesa** → preclusió dels mitjans d'impugnació respecte d'una resolució jurisdiccional.
- La fermesa és el pressupòsit perquè pugui executar-se el pronunciament penal d'una sentència (excepte la posada en llibertat de pres preventiu).
- **Pressupòsit per a la cosa jutjada material.**
- Resolucions en instrucció: en aquesta fase, totes les resolucions són variables si els pressupòsits que les motivaren canvien. Existeix cosa jutjada formal però amb diferent entitat.

COSA JUTJADA MATERIAL

- És la vinculació a un altre procés penal que produeix una resolució de fons ferm.
- **Resolucions que gaudeixen de cosa jutjada material:**
 1. **Sentències de fons.**
 2. **Actuacions de sobreseïment lliure** perquè s'han dictat a l'empara de l'art. 637, com per estimació d'article de pronunciament previ en els casos de l'art. 675 (art. 666. 2, 3 i 4).
 - ✓ Resolucions de mesures cautelars: es nega la cosa jutjada material, mentre que una modificació de les circumstàncies que la van motivar dóna lloc a una modificació de la resolució.
- **Efectes**: només negatiu o exclouent, no positiu o perjudicial.
 - Principi *non bis in idem* → art. previ pronunciament (art. 666.2 LECrim).
 - Si hi ha més d'un acusat, el veredicte és individual per a cadascun.

COSA JUTJADA MATERIAL

➤ Límits

- a) **Subjectius** → els efectes de la cosa jutjada es despleguen només sobre la persona de l'acusat (no pot tornar a ser jutjat). No afecta la persona de l'acusador.
- b) **Objectius** → la cosa jutjada recau sobre els fets criminals tal com apareixen descrits en la sentència (no la qualificació jurídica, ni les conseqüències juridicopenals).

➤ Impugnació de la cosa jutjada

- Judici de revisió.
- Recurs d'anul·lació.

EL JUDICI DE REVISIÓ

ART. 954 A 961 LECRIM

- Judici de revisió → recurs contra sentència ferma. No hi ha termini.
- **REQUISITS DE LA SENTÈNCIA PER REVISAR**
 - ✓ Dictada en procés per delicte (en queden excloses les antigues faltes).
 - ✓ Per òrgan jurisdiccional espanyol.
 - ✓ Que haja posat fi al procés (definitiva).
 - ✓ Que siga ferma: invariable per al jutge i irrecurrible per a les parts.
 - ✓ Que condemne a una pena, no a una mesura de seguretat.
 - ❖ No es poden revisar sentències absolutòries.

EL JUDICI DE REVISIÓ

ART. 954 A 961 LECRIM

➤ MOTIUS

1. Condemna per falsedat o un altre delicte (art. 954.1.a) LECrim).
2. Condemna d'un magistrat per prevaricació (art. 954.1.b) LECrim).
3. Duplicitat de sentències (art. 954.1.c) LECrim).
4. Nous fets o proves que demostrin la innocència (art. 954.1.d) LECrim).
5. Prejudicialitat contradictòria (art. 954.1.e) LECrim).
6. Contradicció de fets en cas de decomís autònom (art. 954.2 LECrim).
7. Declaració del TEDH d'una violació de dret fonamental (art. 954.3 LECrim).
8. Inconstitucionalitat de la llei penal (art. 40.1 LOTC).

EL JUDICI DE REVISIÓ

➤ COMPETÈNCIA

- Per a decidir si s'admet o no la revisió (**judici rescindent**): sala II del TS (art. 957).
- Per a dictar la sentència ajustada a dret (**judici rescissori**): l'òrgan jurisdiccional que va dictar la resolució anul·lada (art. 958).

➤ ACTUACIÓ

- Per a la promoció de la revisió → (art. 955) penat i, si ha mort: cònjuge o anàleg, ascendents i descendents. Excepte supòsit TEDH.
- Per a l'autorització de la revisió → sala II del TS.
- Per a la interposició → legitimats per a la promoció, si ho ha autoritzat el TS, i també el fiscal del TS i FGE.

- ## ➤ PROCEDIMENT: oïts l'MF i els penats, es tramita com el recurs de cassació (art. 959). No hi ha possibilitat d'execució provisional.

EL JUDICI DE REVISIÓ

RESOLUCIÓ I EFECTES

a) Sentència rescindent

- **Regla general** → s'anul·la la sentència i es remet a l'OJ competent perquè instruisca de nou la causa.
- Particularitats →
 - Nous fets o proves: instrucció del TS amb caràcter previ.
 - Defunció de persona: el TS anul·la la sentència. No és necessari judici rescissori.
 - Inconstitucionalitat de norma penal: el TS anul·la la condemna o efectua una nova liquidació de la pena.

b) Sentència rescissòria

- Condemnatòria a pena privativa de llibertat: s'abona el temps a la presó.
- Absolutòria: dret a indemnització per al penat i els hereus. Possible responsabilitat de l'OJ que va emetre la condemna.

EL RECURS D'ANUL·LACIÓ (ART. 793 + ART. 803.2 LECRIM)

- **Concepte** → mitjà d'impugnació contra les sentències de condemna dictades, en primera instància o en apel·lació, enfront d'un imputat absent.
- **Àmbit d'aplicació:** procés abreuajat, judici ràpid i delictes lleus.
- **Requisits**
 - a) Sentència dictada en absència de l'imputat.
 - b) La pena sol·licitada no és superior a 2 anys de privació de llibertat o de 6 anys si és d'una altra naturalesa.
 - c) Que s'hagen complert les exigències de notificació i contradicció (art. 786.1. II).
 - d) Que el condemnat en absència comparega o siga trobat; en aquest cas, se li notifica la ST dictada a l'efecte de compliment de la pena encara no prescrita (art. 793.1).
- **Motiu:** absència de contradicció, dret de defensa.

EL RECURS D'ANUL·LACIÓ

- **Competència**: AP (si escau, AN).
- **Parts**
 - Activa: el condemnat en absència; oblig. d'advocat i procurador.
 - Passiva: els qui van ser parts acusadores.
- **Procediment**: es remet a l'apel·lació en l'abreujat (art. 793.2).
- **Termini**: una vegada comparegut, 10 dies següents a la notificació de la sentència.
- **Resolució**
 - Judici rescindent: es demana l'anul·lació **de la sentència** dictada en absència davant de l'AP/AN.
 - Judici rescissori: davant del mateix òrgan jurisdiccional que va conèixer de la primera instància, per a obtenir un **nou enjudiciament**.

LES COSTES

➤ CONCEPTES QUE INTEGREN LES COSTES

1. Despeses de l'assistència extrajudicial.
2. Honoraris de l'assistència de l'advocat al detingut o pres.
3. Honoraris de l'advocat per al procés penal.
4. Aranzels del procurador.
5. Honoraris del perit oficial o privat.
6. Despeses per inserció d'anuncis o edictes.
7. Despeses per pagament de dipòsits necessaris per als recursos.
8. Despeses per obtenció de còpies, testimoniatsges, actes notarials...
9. Despeses per drets aranzelaris (per atorgament d'escriptures públiques i còpies notarials, per obtenció de notes, certificats, anotacions, assentaments, inscripcions...).

LES COSTES

IMPOSICIÓ → dos criteris: a) Criteri objectiu o del venciment i b) Criteri subjectiu de la temeritat o mala fe.

➤ Totes les actuacions o ST que posen terme a la causa o a qualsevol dels incidents, han de resoldre sobre el pagament de les costes (art. 239).

➤ **Regles**

1. **Imposició d'ofici:** l'Estat s'encarrega de les costes (encara que les parts han de pagar els advocats i procuradors, i perits i testimonis –dret a l'exacció per via de constrenyiment).
2. **Condemna a l'acusat:** criteri del venciment (art. 240.2 i 123 CP).
3. **Condemna a les parts acusadores:** temeritat o mala fe (art. 240.3).
4. **Supòsits especials:** a) Incidents: han d'imposar-se a aquell que els haja iniciats, sempre que es denegue la cosa demanada –recusació i qüestions de competència; b) Recurs de cassació: s'imposen al recurrent quan es declare que no pot interposar-se recurs. L'estimació comporta la imposició d'ofici de les costes.
5. **Prelació per al pagament:** (l'art. 246 es remet al 126 CP) es distingeix segons el procés siga per delictes perseguibles d'ofici, o per delictes a instància de part.

LES COSTES

TAXACIÓ: art. 242 LECrim

- Procediment de reclamació: directament a la part, i si no les satisfà, se n'eixigeix el pagament reclamant-les davant del jutge.
- Exacció o cobrament de les costes per via de constrenyiment.
- **Impugnació de la taxació**: efectuada la taxació, s'ha de sotmetre a la vista de l'MF i de la part condemnada perquè manifesten allò que consideren convenient.
 - ✓ Només per il·legimitat del concepte integrat en les costes o per quantia excessiva.
 - ✓ En vista del que manifesten les parts, el LAJ aprova o reforma la taxació.

IMPUGNABILITAT: hi ha la possibilitat de recurs d'apel·lació i recurs de cassació per infracció de llei.

FI